

Meninger

Gjengkrigen i Sverige

Debatt

Åsa Eriksson

Riksdagsrepresentant, Socialdemokraterna

Skyting, gjengkriminalitet og segregering. Hva skjedde egentlig i mitt Sverige?

Sverige har forandret seg på kort tid, fra Bakkebygrenda-følelse og idealet om «folkhemmet», der alle skulle inkluderes, til skyting, gjengkriminalitet og sementert segregering. Hva var det egentlig som hendte? Har politikken og kanskje også mitt eget parti Socialdemokraterna vært naive?

For å få svar på dette har jeg i en nylig utkommet bok intervjuet tidligere statsråder og partisekretærer, og også delt av erfaringene fra min tid som kommunalråd. Dette er uvanlig siden aktive politikere sjelden skriver selvkritisk om sitt eget parti. Men situasjonen i landet vårt er uvanlig nå, og derfor måtte det jeg har gått og fundert på, sies høyt.

Slites i stykker. Det er flere faktorer som har bidratt til at Sverige - et av verdens rikeste og mest likestilte land - nå slites i stykker av voksende økonomiske forskjell-

Vi ønsket velkommen både friskoler og muligheten for flyktninger til å bosette seg hvor de ville, uten at vi hadde en plan for hvordan vi skulle styrke fellesskapet

Har politikken og kanskje også mitt eget parti Socialdemokraterna vært naive? spør riksdagsrepresentant Åsa Eriksson. Foto: Magnus Wenman, Aftonbladet/TT/NTB

ler, av etnisk og økonomisk segregering og av en gjengvold som har gått over alle tenkbare grenser.

At det har vært en høyremajoritet i riksdagen siden 2006, har betydd en økonomisk politikk som har bidratt til å øke forskjellene. Den nyliberale bølgen påvirket til og med mitt eget parti. På 90-tallet flyttet vi fokus fra klassekamp til valgfrihet og multikulturalisme. Vi ønsket velkommen både friskoler og muligheten for flyktninger til å bosette seg hvor de ville, uten at vi hadde en plan for hvordan vi skulle styrke fellesskapet og holde samfunnet samlet.

Vi protesterte heller ikke da Moderaterna ble enige med Miljöpartiet De Gröna om en altfor sjenerøs migrasjonspolitikk. Vi, som vet at innvandring i grunnen er noe positivt og som vil gi beskyttelse til mennesker på flukt, våget ikke å problematisere det da vi så at de nye innbyggerne ikke ble sluset inn i samfunnet. Vi var redde for å bli anklaget for å være fremmedfiendtlige.

Det er flere partier som har grunn til å være selvkritiske, men alle er med på å betale prisen når segregeringen ødelegger samfunnet vårt. De som betaler den høyeste prisen, er de som nå blir drept i den totalt hensynsløse gjengvolden.

Det kreves stor innsats fra alle i samfunnet for å stanse nyrekrutteringen til gjengene. Hverken politiet eller politikken kan alene snu utviklingen, men politikken kan peke ut retningen og gi forutsetninger for å lykkes:

- For å hindre at barn trekkes inn i kriminalitet, må skolene ha tilstrekkelige ressurser til å møte hvert enkelt barns behov.
- For at barna ikke skal bli lokket av gjengenes penger, må foreldrene ha jobb slik at de kan forsørge familiene sine.
- For at foreldrene skal komme i arbeid, trengs utdanning og nettverk som åpner dørene inn til samfunnet.
- Og for at menneskene skal kunne vokse, trengs det et sterkt sivilsamfunn som ser, støtter og fostrer.

I kraftig segregerte områder oppstår egne normer, regler og kulturer som gjør at det oppstår parallellsamfunn. Det kan vi aldri akseptere. Vi må prøve nye metoder for å bryte bo-segregeringen og for å gi alle barn en god sjanse til å klare skolen, og vi må gi langsiktig støtte til de familiene som trenger det.

Innvandringen kan ikke være større enn det integreringen kan klare. Det er min klare overbevisning etter å ha vært kommunalråd i Norberg, som med sine 5600 innbyggere i en periode tok imot nesten 1000 flyktninger. Tross de beste intensjoner klarte vi ikke å finne plass i skolen, gi svenskundervisning eller guide våre nye naboer inn i samfunnet. Til tross for at kommunens ansatte, foreninger og privatpersoner jobbet og slet for å hjelpe til, ble situasjonen for vanskelig for oss. Alt det fine som hendte, ble overskygget av de problemene som oppsto, og innbyggerne mistet tålmodigheten.

Risikerer å miste støtten. Det lærte meg at når integreringen mislykkes, blir det ikke bra hverken for dem som kommer til oss, eller for dem som allerede bor her. Dessuten risikerer vi å miste støtten i folket for en human innvandringspolitikk. Det ville være ødeleggende. Vi som vil hjelpe mennesker og samtidig ha et velfungerende samfunn, må ta av oss skylappene og bruke både hjerte og hjerne for at politikken skal bli holdbar.

Det er mitt håp at Sverige og sosialdemokratiet skal lære av tidligere feil. Alt vi gjorde, ble ikke bra. Vi kan bedre.

Oversatt fra svensk av Bjørg Hellum.

Behendige utelatelser

Conrad Myrland i Med Israel for fred kommenterer 4. oktober mitt innlegg i Aftenposten. Som utenriksministeren unngår han behendig å forholde seg til dokumenterte historiske fakta. Han fastslår kun at mitt innlegg hadde «en serie feil».

Israels første statsminister Ben Gurion avsto fra å definere Israels grenser i 1947/48, fordi det var uavklart hvor mye land man ville kontrollere. Statsminister Golda Meir sa palestinerne ikke fantes. Som ministre i dagens regjering.

Kravet om en palestinsk stat og menneskerettigheter for palestinerne avvises av Israel. Israels løfte da landet ble akseptert som medlem i FN i 1949 om en ikke-diskriminerende behandling av den opprinnelige befolkningen i området, er brutt.

At palestinerne har tre stater, er vår. De har ingen stat, men ulike områder okkupert av Israel og en rekke flyktningleirer i Libanon, Syria og Jordan. Israel har aldri ønsket en selvstendig palestinsk stat. Om ikke palestinerne fordrives, er alternativet en demokratisk stat for to folk.

Petter Bauck

Oslo

Kulturminner har ikke høydeskrekk

I en kronikk inviterer riksantikvar Hanna Geiran oss i Norsk Eiendom til en prat om «himmelstrebende mastodonter» etter at bystyret i Oslo vedtok ny høyhusstrategi. Den invitasjonen takker vi ja til.

Bystyret valgte å inkludere områdene langs Ring 1 i den nye høyhusstrategien. Vedtaket gir ikke et «carte blanche» til ethvert høyhusprosjekt, men en åpning for å utrede høyhus i området. Hvert enkelt prosjekt må så vurderes individuelt både av planmyndigheter og politikere.

Jeg mener Geirans bekymring for kulturminneinteressene er overdreven. Ingen bygg får redusert bevaringsverdi ved å få flere boliger og publikumstilbud i nabolaget. Her finnes det glitrende eksempler i byer verden over, også om nybyggene er høyere enn kulturminnet.

Geiran sier at «kulturmiljø stopper ikke byutviklingen». Der er vi enige, men jeg vil samtidig snu på setningen: «Byutviklingen stopper ikke kulturmiljø og bevaring av kulturminner.»

Tone Tellevik Dahl

Administrerende direktør, Norsk Eiendom